

חוות דעת על צעדי ביה"ס למנהל עסקים האוניברסיטה העברית לדו"ח הוועדה הבינלאומית

רקע

בית הספר למינהל עסקים שבאוניברסיטה העברית (להלן ביה"ס) הוא הוותיק בין בתי הספר למינהל עסקים/ניהול בישראל. ביה"ס מציע שתי תכניות במינהל עסקים לתואר ראשון – מינהל עסקים וחשבונאות.

לביה"ס שתי תכניות לתואר שני: מב"ע רגיל (עם ובלי תיזה) ותכניות מב"ע משולבות, כמו עם ביה"ס למשפטים, מדעי המחשב ועוד. ביה"ס גם מציע שתי תכניות מב"ע למנהלים. ביה"ס גם מקיים תכנית תואר שלישי.

באפריל 2007 הגישה ועדה של מומחים בינלאומיים למל"ג דו"ח הערכה על ביה"ס על תכניותיו השונות.

בתמצית, הוועדה סברה שביה"ס איננו מנצל את הפוטנציאל הטמון בו. עיקר הבעיה היא שהאוניברסיטה איננה מעניקה תשומת לב מספקת ומשאבים נאותים על-מנת לקדם את ביה"ס. מטעמי שונים הוועדה המליצה לשנות את אופי ביה"ס ממינהל עסקים גרידא לתכנית נרחבת של ביה"ס לניהול שישרת טוב יותר את קהלי היעד של ביה"ס.

בעמוד 8 לדו"ח מציעה הוועדה המלצות פרטניות שאמורות לסייע בידי ביה"ס להתרחב, להשתפר ולהגיע למצוינות אקדמית.

להלן התייחסותי לדו"ח שנכתב ע"י דקאן ביה"ס פרופ' דן גלאי, תוך השוואה להמלצות הוועדה הבינלאומית:

1. האוניברסיטה לא התייחסה להמלצות הוועדה לגבי דמות הדקאן ומנהיגותו.
2. מדו"ח הדקאן ניתן להבין שביה"ס לא מתעתד להפוך לביה"ס לניהול. להערכתך, קיימת כאן אי הבנה -- ביה"ס לניהול כולל גם מקצועות מינהל עסקים ורק מרחיב את אופק הלימודים בכללם ניהול מוסדות שלא למטרות רווח, מלכר"ים (ראה ביה"ס לניהול ע"ש רקנאטי, באוניברסיטת ת"א).
3. מדו"ח הדקאן עולה שמירב המלצות הוועדה לגבי השיפורים הפיסיים לא קודמו.

4. מדו"ח הדקאן מתקבל הרושם שביה"ס עושה מאמצים כנים על-מנת לגייס חברי סגל חדשים ואיכותיים. ראוי היה לקבל מהאוניברסיטה תכנית חומש המתווה את תכנית הגיוס ובאלו תחומים.
5. הוועדה מעירה לגבי הליכי קידום בביה"ס. אין כל התייחסות בדו"ח הדקאן או של לשכת הרקטור.
6. אין התייחסות של הדקאן לגבי שדרוג שירות ההשמה של הסטודנטים.
7. הוועדה מבליטה את הצורך בשינויים מרחיקי לכת בתכניות הלימודים לתואר ראשון ושני. מדו"ח הדקאן עולה שביה"ס פעל ופועל בכיוון זה. להבא מומלץ להרחיב מה היו יעדי השינוי, מגמות השינויים, תכניות פרטניות (כמו לימודי יזמות, אחריות חברתית ועוד), ובאיזו מידה השינויים עונים להמלצות הוועדה.
8. מתוך דו"ח הדקאן עולה שטרם נעשו ההכנות, מטעמי תקציב, לקבל אקרדיטציה מ-AACSB.
9. מדו"ח הדקאן לא ברור אם ביה"ס פועל להקמת ועדה מייעצת של מומחים שתסייע בידי ביה"ס לקידום חלק מהמטרות.
10. אין התייחסות בדו"ח הדקאן להמרצת הפעילות בקרב בוגרי ביה"ס (Alumni).

הערה כללית, מכיוון שחלק מהערות והמלצות הוועדה הבינלאומית מופנות להנהלת האוניברסיטה ניתן היה לצפות מלשכת הרקטור התייחסות לדו"ח הוועדה. בפרט, כיצד רואה האוניברסיטה את מקומו שלביה"ס: גיוס סגל? הקצאת משאבים? ועוד.

חשוב לציין שבדו"ח הדקאן עולים מספר שינויים ושיפורים חשובים כמו:

- מינוי סגן דקאן לענייני הוראה ותכניות לימודים.
- פיתוח תכניות לחילופי סטודנטים
- ניתוח הוראה ממוחשבת
- הקמת מעבדה התנהגותית
- התחלת תכנית בניהול מוסדות בריאות
- העמקת תכניות לימוד באינטרנט
- הרחבת מספר הקורסים באנגלית
- פעולות גיוס סגל אקדמי: נוספו שני חוקרים חוזרים (מה שמותיהם?)
- הקמת 5 מרכזי מחקר (איזה?)

לסיכום, בתום שלוש שנים מאז שהגישה הוועדה הבינלאומית את מסקנותיה והמלצותיה נראה שביה"ס עושה מאמצים כנים לשפר את מצבו בכל התחומים. יחד עם זאת, באותם תחומים שביה"ס תלוי בהנהלת האוניברסיטה התכניות לא ברורות ואין התייחסות של האוניברסיטה להמלצות העיקריות של הוועדה.

המלצתי היא לבקש מלשכת הרקטור להתייחס לדו"ח הוועדה הבינלאומית ולהסביר ביתר פירוט מה וכיצד עושה האוניברסיטה לשינוי מעמדו של ביה"ס בארץ ובעולם.

בברכה,

פרופ' יעקב הורניק